

1^e bestuursrapportage 2018
Gemeente Tytsjerksteradiel

(hoofdstuk 5 van de Kadernota 2019-2022)

5 Ontwikkelingen lopende jaar (besluitvormend)

5.1 Toelichting

In de raadsvergadering van 22 februari jl. is besloten tot een aantal wijzigingen op grond van een notitie over Planning en Control over onderdelen van het bestuursinstrumentarium (kadernota, begroting, rapportages, jaarrekening).

Eén van de veranderingen betrof het vanaf 2018 integreren van de voormalige 'eerste bestuursrapportage' in het instrument Kadernota (voorheen Perspectiefnota).

Met ingang van dit jaar is nu binnen deze kadernota hiervoor een besluitvormend onderdeel toegevoegd.

De kadernota, als geheel, blijft een document voor opiniërende bespreking met de raad. Het onderdeel 'rapportage lopende jaar' vergt echter een begrotingswijziging en is daardoor naar aard besluitvormend.

De onderwerp specifieke informatie over de ontwikkelingen in het lopende jaar zijn opgenomen in bijlage I.1 'rapportage lopende jaar'. De ontwikkelingen uit dit onderdeel zijn per saldo in onderstaande tabel samengevat.

In hoofdstuk 7 is hiervoor een besluitvormend voorstel opgenomen vanwege de noodzakelijke begrotingswijziging 2018, incl. het meenemen van de meerjarige ontwikkelingen daarvan in de eerstvolgende meerjarenbegroting.

5.2 Financieel

Ontwikkelingen lopende jaar (bestuursrapportage)

(bedragen in € x 1.000)

2018	2019	2020	2021	2022
-233	-142	-180	-229	-216

6 Ontwikkelingen per saldo

Het geheel van de ontwikkelingen uit de hoofdstukken 4 en 5 vormt het totaal van ons financieel meerjarenperspectief. Het combineren van de verschillende ontwikkelingen rond te verwachten lasten en baten leidt tot een nieuwe saldoreeks van de meerjarenbegroting. De totale verkenning van de beleidsontwikkelingen is samengevat in de volgende tabel.

2019	2020	2021	2022
(bedragen in € x 1.000)			
Saldi meerjarenbegroting (primitief) 2019 tm 2022			
172	934	1090	989
Begrotingswijzigingen t/m raad mei			
-27	-27	-27	-31
Ontwikkelingen lopende jaar (1e rapportage)			
-142	-180	-229	-216
Meerjarige effecten inkomsten via Gemeentefonds			
620	1015	1.351	2.064
Ontwikkelingen (autonoom) uit aanvaard beleid			
-	-	-	-
Ontwikkelingen uit bestaand en nieuw beleid			
-1.744	-1.564	-1.593	-1.630
TOTALEN 2019 – 2022 (voorlopig financieel perspectief)			
-1.121	178	592	1.177

7 Conclusies en besluitvorming

7.1 Algemeen beeld ontwikkelrichting meerjarenbegroting

Hoe nu verder?

In deze kadernota is nu sprake van een substantieel nadelig saldo voor het jaar 2019. Wanneer de jaren daarna echter blijven uitmonden in een positief saldo is er duidelijk sprake van een incidentele situatie. Incidentele tekorten kunnen en mogen worden afgedekt door het inzetten van eenmalige middelen, oftewel het inzetten van een deel van beschikbare reserves.

Er dreigt echter een probleem te ontstaan voor een sluitende meerjarenbegroting. Dit betreft de mogelijk structurele doorwerking van tekorten die zich aandienen in de jaarrekening 2017 vooral bij het sociaal domein.

Er wordt nu een analyse en verkenning uitgevoerd naar de structurele doorwerking van deze tekorten. Naast sociaal domein wordt hierbij ook breed gekeken naar aspecten als de bijdrage aan de Werkmaatschappij 8KTD, personeelskosten en overig onderdelen van de gemeentebegroting.

Al met al kan dit betekenen dat er aanvullend behoefte is aan compenserende maatregelen.

Op hoofdlijnen kunnen die maatregelen bestaan uit:

- incidentele inzet van middelen vanuit reserves (o.a. precario);
- beperken, verminderen en/of temporiseren van nieuw beleid waarvoor middelen vrijgemaakt moeten worden;
- een gerichte of juist brede oriëntatie op mogelijkheden uit bezuinigingen / ombuigingen / heroverwegingen / kerntakendiscussie;
- toepassing van inkomstenmaatregelen (gemeentelijke heffingen en belastingen, tarieven voor allerlei diensten, eigen bijdragen, prijzen).

De periode tussen behandeling van deze kadernota en de vaststelling van de Programmabegroting 2019–2022 in november, willen we gebruiken voor:

- het in beeld brengen van de gevolgen/risico's m.b.t. uitvoeringskosten (naast sociaal domein ook breder) voor het meerjarig financieel perspectief in de gemeentebegroting;
- in geval van structurele tekorten binnen het sociaal domein het in beeld brengen van de mogelijkheden voor bijstelling van beleid, gericht op vermindering van deze tekorten;
- een verkenning van de structurele omvang van mogelijke tekorten;
- het komen tot een plan van aanpak en het formuleren van voorstellen gericht op het weer herstellen van een meerjarig begrotingsevenwicht.

Deze acties zijn gebaat bij het nemen van voldoende tijd om daarmee de kwaliteit van de conclusies zo groot mogelijk te maken.

In het vervolgtraject nemen wij ons voor om ook de raad mee te nemen bij tussenliggende stappen als probleem-duiding, concept plan van aanpak, mogelijke uitwerkingsvoorstellen.

Daar waar zich mogelijkheden voordoen om al voor 2019 maatregelen te treffen zullen we die aangrijpen en toepassen. De meer structurele effecten van een nieuwe bezuinigingsronde of heroriëntatie zal dan vanaf 2020 zichtbaar moeten worden in de meerjarenbegroting.

Concluderend

Tot slot constateren wij dat:

- het voorlopige saldo voor het jaar 2019 nadelig is en door diverse mutaties in het proces richting de concept Programmabegroting 2019–2022 nog kan wijzigen;
- diverse factoren waaronder een nadere analyse van tekorten in de jaarrekening 2017 (met een zwaar accent op het sociaal domein) nog van invloed kunnen zijn op de te verwachten toekomstige begrotingssaldi;
- de hoogte van de Algemene Reserve op basis van de Programmarekening 2017, in combinatie met de, nog een drietal jaren stijgende, reserve Precariobelasting, boven het afgesproken signaalniveau blijft;
- er in deze kadernota sprake is van enkele 'P.M.' posten waarvoor mogelijk op een later moment nog middelen gevraagd worden;
- een verdere concretisering van 'P.M.' posten nog tot wijziging van financieel perspectief en begroting zal kunnen leiden; dit wordt via het gebruikelijke besluitvormingsproces aan de raad voorgelegd;
- dat wij, ondanks de uitdagingen waar we voor staan, als altijd streven naar het kunnen presenteren van een sluitende begroting voor het eerstvolgende jaar;
- dat wij op dit moment rekening houden met het feit dat voor het "sluitend" krijgen van de begroting voor het jaar 2019 een eenmalige onttrekking uit de reserve nodig kan zijn;
- dat er tussen het moment van behandeling van deze kadernota en het vaststellen van de Programmabegroting 2019–2022 mogelijk een plan van aanpak opgesteld moet worden in samenspraak met de raad om in het meerjarig perspectief een financieel gezond evenwicht te bereiken.

7.2 Voorstellen aan de raad

Gelet op de in deze kadernota geschetste ontwikkelingen stellen wij u voor om:

Besluitvormend:

1. met betrekking tot de in deze kadernota opgenomen 'rapportage lopende jaar' als weergegeven in hoofdstuk 5 en bijlagen I.1 en 2.4:
 - a. in te stemmen met de wijzigingen van de begroting 2018 zoals aangegeven binnen deze bestuursrapportage;
 - b. in te stemmen met het meenemen van de meerjarige financiële consequenties hiervan in de kadernota 2019–2022 en de meerjarenbegroting 2019–2022;
 - c. kennis te nemen van de beschreven ontwikkelingen voor het lopende jaar.

Opiniërend:

2. kennis te nemen van de ontwikkelingen in beleid zoals opgenomen in deze Kadernota 2019–2022, de te verwachten financiële gevolgen uit de aangegeven ontwikkelingen voor de meerjarenbegroting en het voorlopig verwachte meerjarig financieel perspectief;
3. kennis te nemen van onze conclusies en het plan ter voorbereiding op de in november vast te stellen Programmabegroting 2019–2022, als verwoord in hoofdstuk 7.1.

Burgum, 19 juni 2018

Burgemeester en wethouders
van Tytsjerksteradiel

BIJLAGE I – Ontwikkelingen in beleid per programma

1 Lopende jaar (bestuursrapportage)

Progr. 00. Bestuur en ondersteuning

R18 0.1 Rapportage 2018: Nieuwjaarsbijeenkomst 2018

Wat is het probleem?	In de bezuinigingsronde 2011–2014 werd de nieuwjaarsbijeenkomst afgeschaft. In 2017 constateerde het college, na een peiling bij de fracties, dat er voldoende draagvlak was om de traditie van het houden van een nieuwjaarsbijeenkomst in ere te herstellen.
Wat stellen we voor?	Het organiseren van een nieuwjaarsbijeenkomst geeft inwoners, bedrijven en organisaties de gelegenheid elkaar en het gemeentebestuur in een informele setting te ontmoeten. In december 2017 heeft de raad besloten om in januari 2018 weer een nieuwjaarsbijeenkomst te organiseren en de kosten hiervan mee te nemen in de eerste bestuursrapportage van 2018.
Wat als we het niet doen?	Niet van toepassing.
Wat mag het kosten?	Voor 2018 worden de kosten, geraamd op € 5.000 (eenmalig).

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					
vragend (nadelig)		A – realisatiefase	2. noodzakelijk	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-5.000	-	-	-	-

R18 0.4a Rapportage 2018: Begeleiding aanbestedingen

Wat is het probleem?	Dit jaar en ook de komende jaren staat er naast het vervangen van een aantal voertuigen waaronder de beide reinigungsauto's en de veegauto ook de aanbesteding van de brandstoffen op het programma. Deze aanbestedingen vergen een specialistische (juridische) kennis die niet in huis aanwezig is.
----------------------	--

Wat stellen we voor?	Inhuur van deskundige begeleiding bij aanbestedingen voertuigen en tankpassen, (noodzakelijk vanwege te verwachten controles op het voldoen aan regelgeving rond aanbesteding).
Wat als we het niet doen?	Als we niet voldoen aan de aanbestedingsregels lopen we kans op juridische procedures.
Wat mag het kosten?	De benodigde inhuur zal voor 2018 circa € 50.000 vergen.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					
vragend (nadelig)		A – realisatiefase	2. noodzakelijk	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-50.000	-	-	-	-

Progr. 02. Verkeer, vervoer en waterstaat

R18 2.1a Rapportage 2018: budgetten mechanisch straten en teerhoudend asfalt

Wat is het probleem?	<p>In de begroting is geld gereserveerd voor meerkosten machinaal straten en afvoer teerhoudend asfalt.</p> <p>De post meerkosten machinaal straten is opgenomen omdat sinds enkele jaren, op grond van wet- en regelgeving, het straatwerk daar waar mogelijk machinaal moet gebeuren. Voor deze werkwijze werden ten opzichte van handmatig straten meerkosten voorzien en opgenomen in de begroting.</p> <p>De afvoerkosten van teerhoudend asfalt hebben te maken met het feit dat dit met name (alleen) voorkomt in oudere asfaltlagen. In de situatie waarin die specifieke lagen worden gerenoveerd kan dat teerhoudende asfalt niet als grondstof worden gebruikt maar moet worden afgevoerd en verwerkt als chemisch afval, met meerkosten tot gevolg. De raad heeft in het verleden niet ingestemd met een voorstel om een gemeentebrede inventarisatie van het teerhoudend asfalt en dat betekent dat het elk jaar bij het asfaltonderhoud min of meer een verrassing is of en hoeveel teerhoudend asfalt er tevoorschijn komt.</p> <p>Het totaal aan kosten voor deze posten fluctueert met de jaren sterk. Maar de gemiddelde kosten over de afgelopen jaren liggen aanmerkelijk lager dan het begrote bedrag.</p> <p>Het lijkt ons daarom verantwoord om de begrotingspost met ingang van 2018 structureel met € 70.000 te verlagen.</p>
----------------------	--

In het verleden werd jaarlijks, zo mogelijk, bij de 2e bestuursrapportage over deze post gerapporteerd. Dat blijft ongewijzigd met dien verstande dat door de verlaging van het budget de kans groter wordt dat er een tekort moet worden gerapporteerd.

Vermeldenswaard in deze context is dat in 2018 het asfaltbestek een grotere omvang heeft dan ooit.

Wat stellen we voor? Om de begrotingspost voor meerkosten machinaal straten en teerhoudend asfalt structureel met € 70.000 te verlagen.
Er vindt geen vermindering van taken of dienstverlening plaats, er wordt alleen scherper begroot.

Wat als we het niet doen? In dat geval wordt onnodig beslag gelegd op middelen.

Wat mag het kosten? Het is een ruimtebiedend voorstel.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
 biedend (voordelig)		 A – realisatiefase	 3. wenselijk	 alléén eigen DO en níet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
70.000	70.000	70.000	70.000	70.000

R18 2.1b Rapportage 2018: budgetten straatreiniging

Wat is het probleem? In 2016 is de gemeente gestopt met het gebruik van vergif als onkruidbestrijdingsmiddel op verhardingen en begonnen (middels uitbesteding) met een alternatieve werkwijze. De mogelijke meerkosten hiervoor zijn bij het opstellen van de begroting 2016 zo goed mogelijk in kaart gebracht en opgenomen in de begroting. De aanbestedingsbedragen voor de werkzaamheden zijn voor de jaren 2016, 2017 en 2018 aanmerkelijk lager dan de raming. Dat betekent dat een deel van de raming kan vrijvallen.
Onder deze begrotingspost valt ook het afvoeren van veegvuil en kolkenslib. Ook voor deze post geldt dat de werkelijke kosten de afgelopen jaren aanzienlijk onder het begrote bedrag lagen en dat een deel van de raming kan vrijvallen.

Op het totaal van de begrotingspost van € 162.000 kan met ingang van 2018 in totaal € 50.000 vrijvallen.

Er is geen sprake van een verminderde of lagere dienstverlening er wordt bewust veel scherper geraamd.

Wat stellen we voor?	Het beschikbare budget voor straatreiniging structureel te verlagen met € 50.000.
Wat als we het niet doen?	In dat geval worden onnodig middelen in de begroting vastgelegd.
Wat mag het kosten?	Het voorstel heeft een ruimtebiedend effect.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					☒
biedend (voordelig)		A – realisatiefase	3. wenselijk	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
50.000	50.000	50.000	50.000	50.000

R18 2.4a Rapportage 2018: budgetten baggerwerk

Wat is het probleem?	<p>Met de overeenkomst overdracht stedelijk waterbeheer is een deel van de baggerverplichting voor de gemeente vervallen. Dit betekent dat een deel van de geraamde kosten voor baggeren kunnen vervallen.</p> <p>In de overeenkomst overdracht stedelijk waterbeheer is, op basis van wet –en regelgeving, de verdeling van baggertaken tussen de gemeente en Wetterskip Fryslân geregeld voor de diverse klassen van waterwegen. Concreet betekent het dat de gemeente per saldo baggertaken kwijtraakt en kan dus worden volstaan met een lagere dotatie aan de voorzieningen baggeren.</p> <p>In afwachting van het nieuwe baggerbeleidsplan is nog niet met zekerheid te zeggen hoe groot de storting in de voorziening baggeren exact moet zijn, maar de conclusie lijkt gerechtvaardigd dat de huidige storting met de helft verlaagd kan worden, Dat is € 50.000.</p> <p>Ook op grond van de overeenkomst overdracht stedelijk waterbeheer ontvangt de gemeente een bijdrage voor het baggeren van de vijvers van € 20.000. Deze bijdrage wordt in de voorziening baggeren gestort. Die bijdrage ligt vast tot en met 2019. Daarna zal ongetwijfeld een nieuw bedrag worden overeengekomen, in dit voorstel is dat, gegeven de onzekerheid, op € 0 gezet. Dat betekent dat het structurele voordeel na 2019 € 20.000 lager is.</p> <p>Zodra het bedrag van de bijdrage na 2019 bekend is, zal dat in een rapportage weer als ruimtebiedend bedrag worden opgevoerd.</p>
----------------------	---

Wat stellen we voor? Om met ingang van 2018 de storting in de voorziening baggeren te verlagen met € 50.000.

Wat als we het niet doen? In dat geval wordt onnodig beslag gelegd op middelen.

Wat mag het kosten? Het is een ruimtebiedend voorstel.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
 biedend (voordelig)		 A – realisatiefase	 3. wenselijk	 alléén eigen DO en níet de WM (via de uitvoering)	☒

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
50.000	50.000	30.000	30.000	30.000

R18
2.4div

Rapportage 2018: ontwikkeling prijzen grond- weg- water en bouw

Wat is het probleem?

Met het aantrekken van de economie worden wij nu, met name in de bouw, geconfronteerd met grote prijsstijgingen. Ten aanzien van de bestaande begroting gaat het om circa 15%. Op een gemeentebreed onderhoudsbudget van € 2.000.000
Omdat afd. beheer ook aanzienlijke onderhoudsbudgetten heeft op andere gebieden, zoals groen, weg- en waterbouw en riolering, kortweg GWW is ook hier een quick scan gemaakt van de verwachte prijsontwikkeling. De conclusie hiervan is dat voor het huidige en komende jaar geen exorbitante prijsstijgingen worden verwacht. Verwacht wordt 3% prijsstijging. Hier gaat het om budgetten van totaal € 2.500.000.

De voorziene kostenstijgingen voor afd. beheer zijn hoger dan de 1,6% die nu in begroting (voor 2019) staat, waarschijnlijk geldt dit gemeentebreed.

De totale omvang van het probleem is moeilijk in euro's te kwantificeren en uitgezonderd de onderhoudskosten voor gebouwen wordt alleen als risico gekwantificeerd.

Een groot deel van het genoemde onderhoudsbudget voor gebouwen van € 2.000.000 betreft te activeren bedragen (vervangingsinvesteringen). Bij de actualisering van de kapitaallasten worden de lasten hiervan verwerkt. Met dagelijks onderhoud van de gebouwen is € 375.000 gemoeid. Uitgaande van een kostenstijging van circa 10% gaat het voor 2019 ev om € 35.000 meer kosten.

Wat stellen we voor?	Deze ontwikkeling melden in de kadernota en vanwege alle onzekerheden op te nemen als PM-post.
Wat als we het niet doen?	Als we het niet doen hebben we kans dat bij de presentatie van de begroting een onverwachte kostenstijging moet worden gemeld.
Wat mag het kosten?	Het is een autonome ontwikkeling

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					
vragend (nadelig)		B – planfase	1. onontkoombaar	beide DO's én de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000

Progr. 04. Onderwijs

R18 4.2a Rapportage 2018: vervangende bouw AZC-school

Wat is het probleem?	<p>De gemeente is (wettelijk) verantwoordelijk voor het faciliteren van onderwijshuisvesting in de gemeente. Dit geldt uiteraard ook voor de kinderen van de AZC-gezinslocatie in Burgum. Zij krijgen les in de AZC-school Papilio, totdat ze eventueel kunnen doorstromen naar het reguliere basisonderwijs. Naast onderwijs voor kinderen uit het AZC, komen er ook kinderen van vluchtelingen met een status (statushouders). In 2015 is geconstateerd dat het pand van de school over 2 a 3 jaar moet worden vervangen. Vanwege de nieuwbouwplannen van het COA voor de opvanglocatie moet het pand sowieso gesloopt worden.</p> <p>Onderzoek naar andere locaties heeft voorsnog geen geschikte locatie opgeleverd maar wel enige locaties die geschikt gemaakt kunnen worden. Vanwege de nieuwbouwplannen en de staat van het gebouw moet er haast gemaakt worden met de vervanging. Een voorwaarde van de school en een voorkeur van de gemeente is dat de AZC-school in de nabijheid van het opvangcentrum komt.</p> <p>Het COA heeft in het verleden geld beschikbaar gesteld voor de bouw en onderhoud van een school. Dit is echter niet voldoende waardoor de gemeente geld zou moeten bijleggen.</p>
Wat stellen we voor?	<p>De gemeente gaat een AZC-school bouwen, in de nabijheid van het AZC, om de kinderen van het AZC en de statushouders goed onderwijs te geven. Vanwege de urgentie (vanwege bouwplannen en staat van het</p>

pand) willen we hier snel mee starten. Mocht er geen (semi)permanente huisvesting tijdig worden gebouwd en er geen alternatieve locatie worden gevonden dan zal de gemeente een tijdelijke voorziening moeten inrichten.

Wat als we het niet doen? De gemeente is verplicht om onderwijs te faciliteren voor de kinderen uit de gemeente, dus ook de kinderen uit het asielzoekerscentrum. Als we geen onderwijs voor de AZC-kinderen faciliteren voldoen we niet aan de wetgeving. Gemeente heeft een zorgplicht om voor voldoende en adequate huisvesting te zorgen.

Wat mag het kosten? Het COA heeft geld beschikbaar gesteld voor het faciliteren van het onderwijs. Er loopt een aanvraag om een hogere bijdrage. De eerste grove verkenningen geven een inschatting van circa een 1.2 miljoen aan kosten voor een nieuwe school, hiervoor wordt de helft (onder voorbehoud van de aanvraag) gefinancierd door het COA. De precieze kosten zijn nog niet te geven, daarvoor zijn er teveel onzekerheden. Wanneer start de bouw? Is een gevonden alternatieve locatie tijdig beschikbaar? Kunnen we, tijdelijk, gebruik maken van een al bestaande locatie.

Op dit moment gaan we, voorzichtig, uit van een structurele last van € 30.000 per jaar.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					
vragend (nadelig)		C – verkenfase	1. onontkoombaar	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000

Progr. 05. Sport, cultuur en recreatie

R18 5.2a Rapportage 2018: Asbestsanering ketelruimtes sportaccommodaties

Wat is het probleem? De Cv-ketels van de sporthallen in Hurdegaryp en in Noardburgum hebben een vermogen van meer dan 100 KW. Het is wettelijk vereist dat deze ketels, om de 4 jaar gekeurd worden. De ketels zijn in 2017 afgekeurd. De voornaamste afkeur reden is dat de ruimtes waarin ze staan niet voldoen aan de (brandveiligheid) eisen. De ruimtes moeten daarom worden aangepast. De technische ruimtes van de beide sporthallen zijn voorzien van een asbest plafond. Dit moet eerst

verwijderd worden. Na het verwijderen van het asbest kunnen de ruimtes aangepast worden en kunnen de ketels goedgekeurd worden.

- Wat stellen we voor?** Ten eerste het asbest moet verwijderd worden. Daarna kunnen de ruimtes aangepast worden. Dit betekent o.a. brandkleppen plaatsen in het ventilatiesysteem en doorvoeren in de muur brandwerend afwerken.
- Wat als we het niet doen?** Als we niks doen voldoen we niet aan de wettelijke eisen. De handhaver kan de sporthallen, in het uiterste geval, sluiten.
- Wat mag het kosten?** De kosten voor het saneren van het asbest en het aanpassen van de CV-ruimtes is, voor beide locaties begroot op € 30.000 (excl. btw).

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					
vragend (nadelig)		A – realisatiefase	1. onontkoombaar	alléén eigen DO en níet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-30.000	-	-	-	-

R18 5.2b Rapportage 2018: Wateroverlast zwembad

- Wat is het probleem?** In de zomer van 2017 heeft zwembad De Wetterstins te maken gehad met wateroverlast. Op het moment dat Burgum wordt getroffen door een hoosbui is het rioolstelsel niet bij machte om het water snel af te voeren. Hierdoor ontstaan grote hoeveelheden water welke hun weg moeten vinden in het openbaar gebied. Deze hoeveelheden water zorgen ervoor dat het grondwaterpeil stijgt. Aangezien de pompput van het zwembad De Wetterstins het laagste punt in dit gebied is, loopt daar het water over de fundering de kelder in. Inmiddels is dit drie keer gebeurd in het afgelopen halfjaar met als gevolg dat pompen kapot zijn gegaan door kortsluiting. Deze pompen zijn steeds vervangen.
- Wat stellen we voor?** Wij stellen u voor om maatregelen te treffen om dit in de toekomst te voorkomen. Het voorstel is om een extra pomp te plaatsen welke de aanvoer van grondwater kan afvoeren naar het rioolstelsel. Hiermee voorkomen we dat de kelder volloopt met grondwater.
- Wat als we het niet doen?** Zonder te investeren in een extra pomp zou de bedrijfsvoering van het zwembad in het geding komen. Wanneer de recirculatiepompen uitvallen kan er niet meer gezwommen worden in het zwembad.

Wat mag het kosten?

Inmiddels is de extra pomp geplaatst om de continuïteit van het zwembad te waarborgen. De extra kosten waren € 14.000.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					
vragend (nadelig)		A – realisatiefase	1. onontkoombaar	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-14.000	-	-	-	-

R18 5.7a Rapportage 2018: Uitbreiding formatie buitendienst

Wat is het probleem?

Overeenkomstig de gemaakte afspraken in de bezuinigingsronde 2014 - 2018 is er in combinatie met de herstructurering/samenvoeging van onderdelen van de buitendienst een bezuiniging van 2 fte gerealiseerd op het uitvoerende personeel. De herstructurering/samenvoeging onderdelen is in gang gezet maar nog niet afgerond. Verder hebben we te maken met enkele - deels onvoorziene - ontwikkelingen die met zich mee brengen dat het niet meer mogelijk is alle werkzaamheden uit te voeren. Hierdoor staat de kwaliteit van de openbare ruimte, de dienstverlening en de bedrijfsvoering in de sportvoorzieningen onder druk.

De werkdruk in de buitendienst neemt toe:

- De burgers zoeken meer en meer de interactie met onze buitendienstmedewerkers en dat vergt meer investering in tijd (o.a. maatwerk in klantencontacten);
- Door onvoorziene ontwikkelingen komt de kwaliteit onder druk te staan in de openbare ruimte en in onze sportvoorzieningen;
 - Door de overgang van de brandweer naar de veiligheidsregio is de periodieke inspectie van brandkranen bij de buitendienst ingebracht;
 - We constateren dat we vaker een schadeclaim voortvloeiende uit een gebrek aan bijvoorbeeld de bestrating moeten honoreren;
 - De bezuiniging op het personeel in het zwembad is in combinatie met de toename van zwaarder werk verkeerd uitpakkt. Het gebrek aan armslag of achtervang heeft negatieve gevolgen voor het team en de kwaliteit van het werk;
- De buitendienstmedewerkers doen over het algemeen fysiek werk. Dit werk wordt gecombineerd met onregelmatig werk in de

gladheidsbestrijding en de calamiteitendiensten. De gemiddelde leeftijd loopt op en fysieke gebreken brengen uitval of noodzaak voor passende werkzaamheden. Dit aandeel neemt toe waardoor de productiviteit afneemt. Dit terwijl de ervaring en kennis juist bij de oudere collega's zit. Tot op heden zijn er geen mogelijkheden om het tij te keren. Opvolging van oudere collega's die passend werk uitvoeren is zonder formatieve ruimte bijzonder lastig te regelen.

Wat stellen we voor?

- Omdat er geen synergiemogelijkheden zijn met de afdeling beheer van Achtkarspelen doen we om onderstaande redenen een vraag voor uitbreiding van formatie;
- Als we investeren in goede contacten met de burgers en vaker maatwerk moeten leveren zullen we daarvoor ook meer ruimte moeten krijgen;
- In de zwembaden moet er meer ruimte komen om goede invallers te binden aan het team zwembaden. Daarvoor is 0.5 FTE een minimale buffer met een periode van 2 jaar.;
- Om de afnemende productiviteit van de ouder wordende groep op te vangen is er meer personele ruimte nodig. Structureel gaat het om 1 FTE en op tijdelijke basis om 1 FTE.
- Om verschuivingen in het personele bestand goed te pareren en grip te krijgen is het noodzakelijk om te starten met een Strategisch PersoneelsPlan met een strategie, koers een maatregelenpakket op het gebied van taken, uitvoering, arbo en leeftijd.

Wat als we het niet doen?

De buitendienst gaat hoe dan ook meer te maken krijgen met burgers die of maatwerk vragen (klachtenafhandeling, servicevragen, lokale initiatieven) of die overleg en samenwerking zoeken met onze collega's. Hoewel dat door de collega's als een uitdaging ontvangen wordt, kost dat tijd. Daardoor worden andere taken niet altijd op tijd afgemaakt. Klachten daarover zullen toenemen...

De afnemende productiviteit van een ouder wordend personeelbestand gaat niet verdwijnen. Als we nu niet bereid zijn om maatregelen te nemen, zullen we moeten accepteren dat er taken komen die niet uitgevoerd worden en dat bij veel zaken geen kennisoverdracht meer komt. Vooral in de calamiteitendiensten en gladheidsbestrijding zullen de eerste gaten gaan vallen. Dat heeft vrijwel direct gevolgen voor de dienstverlening.

Voor het zwembad geldt dat de achtervang kwetsbaar is. Het huidige personeel kan het nog net aan. Bij ziekte of andere uitval is er geen normale inval. Zeker voor zwemles en bijzondere doelgroepen zal uitval van lessen voor gaan komen.

Door de herstructurering van de afdeling komen onbeschreven taken en werk naar voren. In combinatie met nieuw toebedeelde taken zullen werkzaamheden mogelijk niet meer opgepakt worden.

Wat mag het kosten?

De gevraagde uitbreiding heeft betrekking op verschillende programma's (programma's 2, 5 en 7 m.b.t. infrastructuur, groen, sport, gebouwen) maar is om pragmatische redenen samengevoegd opgenomen in deze kadernota.

De vraag naar formatie bestaat uit 2,5 FTE.

Daarvan is 1 FTE Structureel en 1,5 FTE voor de periode van 2 jaar.

De salariskosten per fte bedragen (indicatief) € 52.500 op jaarbasis.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					
vragend (nadelig)		A - realisatiefase	2. noodzakelijk	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-131.000	-131.000	-53.000	-53.000	-53.000

Progr. 07. Volksgezondheid en milieu

R18 7.1a Rapportage 2018: Ontwikkelingen GR- FUMO begrotingen 2018 e.v.

Wat is het probleem?

De FUMO stond en staat voor een complexe uitdaging in een dynamische omgeving. Daarbij is geconstateerd dat er een te krappe begroting is, waarbij het weerstandsvermogen is verdampt. Ook zit er spanning op de wensen van de deelnemers en de daarvoor beschikbaar gestelde structurele middelen. De te krappe begroting is gebaseerd op niet haalbare productienormen. De normtijden voor de verschillende producten (met name vergunningen, meldingen, toezichts- en handhavingsacties) waren te krap berekend. Deze normen (de Fryske norm) waren gemiddeld 20% krappere dan de normen die landelijk ontwikkeld waren voor RUD's. De Kaderbrief, de ontwerpbegroting 2019 en de begrotingswijziging laten zien dat een forse uitzetting van de begroting nodig is om te komen tot een gewenst kwaliteitsniveau. De stijging wordt vooral veroorzaakt door een aanpassing van de productiviteitsnormen naar een meer realistisch niveau, versterking van de bedrijfsvoering, het opbouwen van weerstandsvermogen en indexering. De organisatie zit middenin een doorontwikkelingstraject, dat moet leiden tot een organisatie waarin de basis op orde is.

Met het financieel gezond maken van de FUMO kan de organisatie zich als goede dienstverlener inzetten voor de deelnemers. Daarbij moet voor ogen gehouden worden dat de FUMO van ons allemaal is. Wij hebben baat bij een goed functionerende uitvoeringsdienst, die een bijdrage kan leveren aan een betere en veilige leefomgeving in Fryslân.

De FUMO heeft de begroting 2019 en een begrotingswijziging 2018 toegestuurd. Als het AB in juni de begroting en de wijziging vaststelt betekent dit een uitzetting voor Tytsjerksteradiel.

- Wat stellen we voor? In mei behandelde de raad de begroting en de begrotingswijziging van de FUMO. De raad heeft toen een zienswijze ingediend.
- Wat als we het niet doen? Dat de bijdrage aan de FUMO omhooggaat is onontkoombaar. Met welk bedrag de bijdrage precies zal stijgen moet nog blijken. Dit hangt af van de keuze die het AB maakt ten aanzien van de financieringssystematiek.
- Wat mag het kosten? De meerjarenraming is nog voorlopig. E.e.a. hangt af van uiteindelijke keuze financieringssystematiek in de te zijner tijd vastgestelde meerjarenbegroting.
Status bedrag: o.b.v. conceptbegroting Fumo 2019.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					☒
vragend (nadelig)		B – planfase	1. onontkoombaar	beide DO's én de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-24.000	-56.000	-56.000	-56.000	-56.000

R18 7.1b Rapportage 2018: Alcohol en drugs

- Wat is het probleem? Het college wil inzetten op het ontmoedigen en terugdringen van het gebruik van drugs, tabak en alcohol. Ook beide gemeenteraden hebben aangegeven het Actieplan 'Ontwikkelen integrale aanpak Jeugd & Alcohol Achtkarspelen & Tytsjerksteradiel' uit te willen voeren. Hierin staat onder meer dat er een coördinator moet worden aangetrokken als spin in het web binnen het geheel van het Alcohol & Drugsbeleid en de uitvoering daarvan in beide gemeenten (verder: AD-coördinator). Ook krijgt deze AD-coördinator een werkbudget.
- Wat stellen we voor? We willen de AD-coördinator positioneren in de Werkmaatschappij, waarbij we oog hebben voor verbinding met het Sociaal Domein en waarbij aandacht is voor de kwetsbaarheid van deze functie.
- Gelet op de gewenste verbinding met het Sociaal Domein en het risico van de kwetsbaarheid stellen we voor deze rol onder te brengen onder de functie Procesleider Sociaal Domein in het team Publieksdiensten Sociaal

Domein. De beschreven taken passen in het reeds bestaande profiel van Procesleider en de collega-procesleiders kunnen als achtervang functioneren bij ziekte en vakantie. Daarmee is de kwetsbaarheid direct ook sterk beperkt.

Hoewel in het actieplan gesproken wordt over 1 fte schatten we voor nu in dat we de taken met 0,67 fte kunnen uitvoeren. We stellen voor deze inzet te evalueren na een half jaar en zo nodig bij te stellen.

Wat als we het niet doen? Zonder budget kan het raadsbesluit niet worden uitgevoerd.

Wat mag het kosten? De gemeenteraden hebben het besluit tot inzet van de alcohol- en drugscoördinator reeds genomen eind 2017. De financiële gevolgen daarvan zouden worden meegenomen in de bestuursrapportage (Tytsjerksteradiel) en een begrotingswijziging (Achtkarspelen).

We verwachten dat de kosten van de AD-coördinator (max schaal 9) € 46.000 zullen bedragen. Het werkbudget bedraagt jaarlijks € 10.000. Dat betekent per gemeente structureel 23.000 + 5.000 = € 28.000.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					☒
vragend (nadelig)		B - planfase	2. noodzakelijk	beide DO's én de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-28.000	-28.000	-28.000	-28.000	-28.000

R18 7.3a Rapportage 2018: Afvalinzameling; beleidsontwikkeling

Wat is het probleem?

In het collegeakkoord komt naar voren dat we als gemeente circulair denken en doen willen vergroten en dat de gemeente daar een voorbeeldfunctie in heeft. Op Europees en Landelijk niveau zijn er diverse ontwikkelingen gaande op gebied van afval (circulaire economie, grondstoffenhergebruik, VANG (Van Afval Naar Grondstof) etc.). Het verwerken van afval wordt steeds duurder, grondstoffen steeds kostbaarder. Om goed voorbereid te zijn op de toekomstige ontwikkelingen is het nodig nieuw beleid te ontwikkelen, vast te stellen en uit te voeren.

Als voorbereiding op het te ontwikkelen beleid is het nodig om de huidige situatie (nulsituatie) en resultaten van de afvalinzameling in beeld te hebben.

Wat stellen we voor?	<p>Producten: Startnotitie: kader voor vast te stellen grondstoffenbeleidsplan en uitvoeringsplan.</p> <p>Proces: Wanneer een startnotitie grondstoffenbeleidsplan door de raad is vastgesteld zal een grondstoffenbeleidsplan en uitvoeringsplan worden opgesteld.</p> <p>Planning: Voor sommige uitvoeringszaken is het wenselijk om zo mogelijk deze reeds per 1 januari 2019 uit te voeren en op te nemen in de tarieventabel en Afvalstoffenverordening. Deze onderwerpen zullen in de startnotitie opgenomen worden.</p> <p>Onderwerpen hiervoor zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Openingstijden Milieustraat en Composteerterrein • Tarifiering en acceptatie deelstromen Milieustraat en Composteerterrein (o.a. KCA) • Extra service snoeiafval(takkenroute): meer kostendekkend maken • Extra service Grof huishoudelijk afval: afschaffen of behouden met aanpassingen.
Wat als we het niet doen?	<p>Het verwerken van afval wordt steeds duurder, grondstoffen steeds kostbaarder.</p> <p>Als we niets doen dan is de verwachting dat de kosten zullen stijgen voor het verwerken van niet herbruikbaar restafval. Dit zal resulteren in een hogere afvalstoffenheffing voor de inwoner.</p> <p>Tevens is niets doen niet in lijn met de duurzaamheidsdoelstellingen die onze gemeente nastreeft.</p> <p>Als we het wel doen:</p> <p>Afhankelijk van de keuze die de raad maakt zal mogelijk een investering nodig zijn om de VANG-doelstellingen te kunnen realiseren. Dit geeft op korte termijn naar verwachting een kostenverhoging voor de afvalstoffenheffing, maar op termijn (bij afname van de hoeveelheid restafval en meer hergebruik) naar verwachting een kosten behoud of kostenverlaging op.</p> <p>Het vastleggen van een nulsituatie zorgt voor een juiste basis en de mogelijkheid om te evalueren.</p>
Wat mag het kosten?	<p>In principe zullen de kosten op basis van het huidige beleid worden voortgezet (kostendekkend in de afvalstoffenheffing, 100% dekkend). Afhankelijk van de uitkomsten van het grondstoffenbeleidsplan kan dit wijzigen.</p> <p>Voor de voorbereiding op het nieuwe afvalbeleid (vaststellen van de nulsituatie) is voor 2018 een bedrag van € 25.000,- nodig. Om nieuw beleid en de effecten daarvan te toetsen is het nodig om dit in de tijd (meerdere keren) te herhalen. In de huidige begroting is hier geen geld voor gereserveerd.</p>

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
— nog onbekend		 B – planfase	 2. noodzakelijk	 alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)	

Financieel					
2018	2019	2020	2021	2022	
-25.000	-	-	-	-	

Progr. 08. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

R18 8.1a Rapportage 2018: Omgevingswet; temporisering ontwikkelingen

Wat is het probleem?	De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld. Dat betekent ook dat de in 2017 in de begroting opgenomen implementatiekosten opnieuw gefaseerd moeten worden. Op basis van de nu bekende informatie is het mogelijk om de –niet gewijzigde– reeks van gereserveerde middelen twee jaar op te schuiven.
Wat stellen we voor?	Op grond van een temporisering van twee jaar actualiseren wij de gereserveerde middelen voor de implementatie van de omgevingswet.
Wat als we het niet doen?	Zonder bijstelling zal de afwijking van benodigde budgetten per begrotingsjaar meer uit de pas gaan lopen en achteraf bijstelling behoeven.
Wat mag het kosten?	In de eerstvolgende jaren treden als gevolg van de bijstelling voordelen op, die in de latere jaren dan in zelfde omvang tot nadelen leiden:

in € x 1.000

JAAR	2018	2019	2020	2021	2022	2023
WAS	110	174	138	73	50	50
WORDT	50	50	110	174	138	73
Voordeel	60	124	28			
Nadeel				-101	-88	-23

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					☒
biedend (voordelig)		B – planfase	2. noodzakelijk	de eigen DO én de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
60.000	124.000	28.000	-101.000	-88.000

R18 8.3a Rapportage 2018: Volkshuisvesting; woonvisie en structurele taken

Wat is het probleem? Momenteel is er geen apart budget voor (wettelijke) taken volkshuisvestelijk beleid, maar er worden wel kosten gemaakt vanwege de nieuwe taken vanuit de Woningwet 2015.

Wat stellen we voor? We stellen voor om structureel een budget vrij te maken voor het beleidsveld Volkshuisvesting (VHV) en eenmalig voor dit jaar extra, voor de (externe) kosten die we nog moe(s)ten maken vanwege de vaststelling van de Woonvisie, die we – ook in afstemming met Achtkarspelen – zullen aanpassen aan onze ambities en deze zo spoedig mogelijk opnieuw voorleggen aan de raad.

Wat als we het niet doen? Momenteel is er geen budget beschikbaar gesteld voor VHV-taken, maar er worden in verband met het toenemende takenpakket vanuit de Woningwet en de Woonvisie wel kosten gemaakt.

Wat mag het kosten? De jaarlijkse kosten worden geraamd op 10.000 euro.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					☒
vragend (nadelig)		B – planfase	2. noodzakelijk	alléén eigen DO en níet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

Progr. Overhead

R18 0.4b Rapportage 2018: actualisatie begroting (doorwerking rekening 2017 / Sociaal Domein/ begroting WM)

Wat is het probleem?

Vanuit de jaarrekening 2017 loopt nog een onderzoek naar mogelijk structurele tekorten bij onderdelen van de begroting. Dit betreft vooral het onderdeel sociaal domein en in mindere mate de bijdrage aan de WM8KTD en mogelijk structurele effecten uit de overige programma's.

Sociaal Domein:

Uit het resultaat van de jaarrekening 2017 blijkt dat er sprake is van een aanzienlijk nadelig resultaat voor het sociaal domein binnen de totale jaarrekening. Deze ontwikkeling wordt momenteel geanalyseerd en beoordeeld op de mate waarin dat structureel is en óf, en op welke wijze, er bijstelling van beleid mogelijk is.

WM8KTD:

De begrotingen 2018 (WM en daardoor ook de bijdragen binnen de begroting van de gemeente) dienen nog geactualiseerd te worden. Deze actualisatie betreft onder andere de personeelskosten van de 3 organisaties o.g.v. actualisatie o.g.v. ontwikkelingen in het voorgaande jaar.

Hierin besloten zit een component formatie Sociaal Domein die, als uitgangspunt ook gedekt moest worden binnen het begrotingstotaal voor Sociaal Domein.

Gelet op het tekort voor het sociaal domein in de jaarrekening 2017 is nu de analyse daarop van belang voor de mate waarin het "gedekt zijn binnen budgetruimte sociaal domein" ook in 2018 en de komende jaren haalbaar is.

Rekening 2017 – overig:

Ook voor overige componenten van het jaarrekeningresultaat 2017 geldt dat nog sprake is van een analyse en een beoordeling van mogelijk structurele effecten daarin.

Wat stellen we voor?

Wij achten het niet verstandig om te snel conclusies te trekken op basis van onvolledige informatie. Daarom stellen wij voor om in afwachting van de uitkomsten van analyse en doorwerking van jaarresultaten 2017, nu eerst alleen een 'verlies-waarschuwing' te geven.

Zodra de structurele elementen voor 2018 en voor de volgende jaren benoembaar en naar omvang inschatbaar worden, weten wij wat dat betekent voor de meerjarenbegroting.

Daarna kan/moet gewerkt worden aan een planmatige aanpak voor het vervolg.

Dat willen wij doen in goed overleg met de raad.

Normaliter is de volgende stap het aanbieden van de concept Programmabegroting 2019–2022 aan de raad voor behandeling in november.

In het licht van de actuele ontwikkelingen komen wij waar nodig ook tussentijds bij de raad met informatie en/of voorstellen voor een vervolg aanpak.

Wat als we het niet doen? Zonder een grondige analyse en beoordeling kan geen betrouwbare informatie worden verstrekt en kunnen ook geen goed onderbouwde voorstellen voor besluitvorming worden voorgelegd.

Wat mag het kosten? Structureel nadelige effecten zijn nu nog niet naar omvang bekend.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
 vragend (nadelig)	☒	 C – verkenfase	 2. noodzakelijk	 beide DO's én de WM (via de uitvoering)	☒

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-	-	-	-	-

R18 0.4c Rapportage 2018: Facilitaire dienstverlening gemeentehuis

Wat is het probleem? Voor het kunnen openstellen van ons gemeentehuis kunnen we niet zonder een team facilitaire medewerkers dat zorgdraagt voor het openen en sluiten van het gebouw, het dagelijkse beheer van het gebouw, de opvang van de gasten en alle werkzaamheden op het gebied van catering ten behoeve van de gebruikers van het gebouw. Het gaat hierbij niet alleen om de reguliere kantoor tijden tijdens werkdagen, maar ook om de avonduren en indien gevraagd eveneens de weekenden. In de huidige samenstelling van het team zijn vijf parttime Servicedeskmedewerkers werkzaam met een totale bezetting van 3,55 fte die moeten waarborgen dat er te allen tijde bezetting is en de dienstverlening kan worden geleverd op het moment dat het bestuur en de directie hierom vraagt. Gezien de toename van het gebruik van het gebouw buiten de reguliere kantoor uren wordt deze uitdaging steeds groter. Nu heeft het team Interne Diensten de taakstelling om voor 1 januari 2018 op teamniveau een bezuiniging op de personele formatie te leveren. Dit betekent een formatiereductie van 0,35 fte voor het cluster Facilitair in Burgum.

Wat stellen we voor? Te besluiten het huidige facilitaire dienstverleningsniveau in stand te willen houden en structureel financiële middelen beschikbaar te stellen voor de aanstelling van een medewerker Servicedesk van 0,35 fte.

Wat als we het niet doen? Zonder bijstelling van de formatie zal in de avonduren en de weekenden geen facilitaire medewerker in het gebouw meer aanwezig kunnen zijn en

het gemeentehuis op die momenten gesloten moet blijven, ofwel de bedrijfskantine in het gemeentehuis een aantal werkdagen per week gesloten moet worden. Dit betekent dat er geen optimaal gebruik meer kan worden gemaakt van de faciliteiten die het gemeentehuis biedt en voor activiteiten uitgeweken moet worden naar andere locaties in de gemeente.

Wat mag het kosten? Met ingang van 1 januari 2018 structureel € 16.000 per jaar.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					☒
vragend (nadelig)		A – realisatiefase	2. noodzakelijk	de eigen DO én de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000

R18 0.4d Rapportage 2018: Ondersteuning bij project- en programmamanagement

Wat is het probleem?	Binnen de dragende organisatie zijn de professionals van concern en beleid veel tijd kwijt met administratieve – en secretariële taken. Dit verhoogt de werkdruk en maakt dat er minder tijd is voor het inhoudelijke werk. Daarbij is het risico dat er keuzes worden gemaakt in de beschikbare tijd waardoor er minder accuraat informatie wordt bijgehouden, wat een risico vormt voor de processen en het traceren van besluiten en documenten. Met het instellen van een administratief/secretarieel medewerker kunnen deze taken (deels) bij de professionals worden weggehaald en is er een vakkracht verantwoordelijk voor arbeidsintensieve taken als verslaglegging, agendabeheer en documentatie. Deze taken eisen meer tijd, aandacht en vastlegging (WOB, privacy). Hoewel het een uitzetting in formatie en daarmee kosten is, is het bedrijfsmatig maar de vraag in hoeverre het laten uitvoeren van administratieve- en secretariële taken door hoger ingeschaalde (en betaalde) programmamanagers en beleidsmedewerkers efficiënt is.
Wat stellen we voor?	Het administratief en secretarieel ondersteunen van programmamanagers en beleidsmedewerkers in de dragende organisatie om hier de werkdruk te verlagen en de effectiviteit van taakbesteding van deze functionarissen te verhogen.
Wat als we het niet doen?	Als er geen administratieve ondersteuning komt blijven de programmamanagers en beleidsmedewerkers een, steeds groter, deel van hun taken aan administratieve – en secretariële taken besteden. Hiermee

blijft de werkdruk hoog en is er minder tijd voor de daadwerkelijke inhoudelijke taken.

Wat mag het kosten? Structureel is er een uitzetting van € 50.000.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					☒
vragend (nadelig)		A - realisatiefase	3. wenselijk	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000

R18 0.4e Rapportage 2018: Burgerparticipatie/transformatie

Wat is het probleem? Maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen vragen om een andere benadering van raad, bestuur, ambtelijke organisatie en mienskip. Om alle betrokken gremia hier op een passende wijze op te laten anticiperen, was hiervoor in de begroting ruimte gereserveerd tot 31-12-2017. Vanaf deze datum worden deze activiteiten uit de algehele personeelskosten gefinancierd, zonder dat hiervoor ruimte is gereserveerd.

Wat stellen we voor? Om uiting te kunnen geven aan het collegeakkoord, waarin naast de ontwikkeling een initiatieflokot ook 'right to challenge' te stimuleren, is het noodzakelijk om hiertoe formatie beschikbaar te stellen. In het licht van de samenwerking met Achtkarspelen stellen we voor om de formatie-uitbreiding voor 2018, 2019 en 2020 te doen en dan opnieuw te beoordelen.

Wat als we het niet doen? Zonder gelegenheid voor ambtelijke ondersteuning rond burgerparticipatie/transformatie, zullen initiatieven zoals deze thans in onze gemeente zich voordoen niet de resultaten behalen welke door het college beoogd worden. Ook zullen dan de besparingen voortvloeiende uit de initiatieven niet gerealiseerd worden. Een ander bijkomend effect zal zijn dat de motivatie in de mienskip om tot initiatieven te komen zal afnemen.

Wat mag het kosten? Jaarlijkse uitzetting van € 80.000 voor 2018, 2019 en 2020.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
					
vragend (nadelig)		A - realisatiefase	2. noodzakelijk	alléén eigen DO en níet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2018	2019	2020	2021	2022
-80.000	-80.000	-80.000	-	-

2 Kadernota (opiniërend)

2.1 Programma overstijgend

0.00 a Kanteling / burgerparticipatie; ontwikkelingen

Wat is het probleem?	Door mutaties in de samenstelling van de raad en een nieuw college is enerzijds terugblik op ontwikkelingen en genomen stappen noodzakelijk en anderzijds het kijken naar de ontwikkelingen welke voortkomen uit het nieuwe coalitieakkoord. Impact en uitwerking van een initiatiefloket en 'right to challenge', zullen in de doorontwikkeling rond burgerparticipatie en transformatie een belangrijke plek moeten krijgen.
Wat stellen we voor?	Op basis van het nieuwe collegeprogramma zal er een herijking van 'gekanteld werken' plaatsvinden, wat zijn uitwerking zal krijgen in een nieuw plan voor raad, college, ambtelijke organisatie en mienskip. In dit plan zullen tevens in samenwerking met de raad heldere en eenvoudige kaders worden opgesteld.
Wat als we het niet doen?	Zonder een nieuw plan van aanpak ontstaat het risico van een incident gedreven aanpak, waardoor er politiek en bestuurlijk keuzes gemaakt worden die ambtelijk, maar ook voor de mienskip niet of moeilijk zijn uit te werken of uit te voeren.
Wat mag het kosten?	De eventueel benodigde middelen hangen af van de bestuurlijke keuzes.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
— nog onbekend	☒	onbekend	 3. wenselijk	 de eigen DO én de WM (via de uitvoering)	☒

Financieel			
2019	2020	2021	2022
—	—	—	—

0.00 b Maatschappelijk vastgoed; ontwikkelingen

Wat is het probleem?	<p>1. Onderwijshuisvesting</p> <p>In Eastermar, Tytsjerk en Jistrum zijn plannen voor samenwerking tussen openbaar en christelijk basisonderwijs per dorp in een vergevorderd stadium. Een onderdeel van die plannen betreft ook de onderwijshuisvesting.</p> <p>In de kadernota van 2017 is daarvoor geld gevraagd. Bij de berekening daarvan is uitgegaan van normbedragen van de VNG. Inmiddels is duidelijk dat die normbedragen veel te laag zijn en heeft de VNG die normbedragen gecorrigeerd.</p> <p>Wanneer we die correctie doorrekenen, dan heeft dat een nadelig effect vanaf 2020 op de in 2017 gevraagde middelen. De verbouwplannen voor Sumar, die ook onderdeel waren van de aanvraag in 2017, zullen al in 2018 worden uitgevoerd, maar vallen nog wel binnen de lasten die daarvoor waren berekend.</p> <p>2. Dorpshuizen en MFC's</p> <p>Uit de diverse contacten met dorpsbelangen en de besturen van dorpshuizen krijgen we signalen dat de exploitatie van de dorpshuizen en MFC's onder druk staan. Het bezoek neemt af, o.a. in verband met een gewijzigd patroon van vrijetijdsbesteding.</p> <p>Een herijking van het beleid is daarom zinvol. In de komende twee jaar gaan we in overleg met de verschillende partijen om te komen tot keuzes over welke en wat voor soort ontmoetingsplaatsen we waar in stand houden. Daarbij hoort ook een visie over instandhouding en beheer van dergelijke voorzieningen.</p>
Wat stellen we voor?	<p>1. Onderwijshuisvesting</p> <p>Het onderzoek naar onderwijshuisvesting zoals dat in 2017 is voorgesteld verder uit te werken en de daar bijhorende kosten vast te stellen op basis van de nieuwe normbedragen van de VNG.</p> <p>2. Dorpshuizen en MFC's</p> <p>We stellen voor de huidige budgetten en werkwijze voor (het beheer en onderhoud van) dorpshuizen in stand te houden voor de komende twee jaar. Deze periode zal gebruikt worden om in samenspraak met de dorpshuisbesturen tot een gedragen visie te komen.</p>
Wat als we het niet doen?	<p>1. Zonder investering in de huisvesting van de scholen zullen die onvoldoende capaciteit hebben om alle kinderen op één locatie les te geven.</p>
Wat mag het kosten?	<p>1. Onderwijshuisvesting</p> <p>De in 2017 (vorige kadernota) gevraagde middelen (investering) betekenen een jaarlijkse kapitaallast vanaf 2019. Maar de plannen voor Jistrum en Tytsjerk zijn nog niet zo concreet dat er al lasten in 2019 aan toe gerekend moeten worden. De verbouwkosten voor Sumar, die ook onderdeel van de aanvraag waren, zullen wel al in 2018 worden uitgegeven en bedragen € 23.000 per jaar. Ten opzichte van het gevraagde bedrag van € 50.000 per jaar betekent dat voor 2019 een voordelige bijstelling van € 27.000,-.</p>

De lasten vanaf 2020 zijn nu berekend op basis van de nieuwe VNG-normen. Dat levert het volgende nieuwe inzicht:

Nieuwe investering leiden tot de volgende kapitaallasten:

Tytsjerk 72.000

Jistrum 64.000

Sumar 23.000

Totaal € 159.000

De huidige kapitaallasten bedragen voor deze scholen ca. € 60.000. In 2017 werd al € 50.000 extra in de begroting opgenomen. Dat houdt in dat er nu nog een extra jaarlijks bedrag van € 49.000 vanaf 2020 gevraagd wordt.

Hierbij is geen rekening gehouden met eventuele boekwinsten, die kunnen worden gerealiseerd wanneer de huidige scholen kunnen worden verkocht. Het huidige verschil tussen WOZ-waarde en boekwaarden van de vier scholen bedraagt ruim € 500.000. Conform de voorschriften van het BBV vloeien eventuele boekwinsten terug in de algemene reserve.

2. Dorpshuizen en MFC's

In 2019 kan op basis van de gemaakte keuzes vastgesteld worden welke financiële middelen nodig zijn om dorps huizen ook in de toekomst in stand te kunnen houden. Hierbij zal dan ook de wijze van beheer en onderhoud betrokken worden.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
 vragend (nadelig)		 C – verkenfase	 2. noodzakelijk	 alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)	

Financieel				
2019	2020	2021	2022	
27.000	-49.000	-49.000	-49.000	

0.00 c Programma preventie (programma overstijgend)

- Wat is het probleem?** Het college wil maximaal inzetten op preventie want voorkomen is beter dan genezen.
Met het overhevelen van taken in het sociaal domein van het rijk naar gemeenten, is niet alleen het uitvoeren van zorgtaken een belangrijk aspect waar uitwerking aan gegeven moet worden. Ook aspecten rond preventief handelen rond zorg spelen hierbij een belangrijke rol ter voorkoming van uitvoeringstaken en de daarmee gepaard gaande kosten. Inmiddels worden er ook voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd betreffende aspecten rond de nieuwe omgevingswet. Herinrichting van de omgeving heeft in het kader van zorg, milieu, energie en circulaire economie een belangrijke rol. Ook hier is preventie een belangrijke thema. Gaandeweg ontwikkelt zich een situatie waarbij preventie dus verder reikt dan de afzonderlijke sectoren. Maatschappelijke effecten rond leefbaarheid en welzijn kunnen niet zonder een integrale preventieve aanpak.
- Wat stellen we voor?** We willen toe naar een op preventie toegesneden programma, waarin thema's en onderwerpen dwars door alle portefeuilles heen zijn opgenomen. Een intersectorale aanpak.
- Wat als we het niet doen?** Het nalaten van de opzet van een integraal preventieprogramma kan leiden tot maatschappelijk negatieve effecten en het toenemen van druk op de begroting.
- Wat mag het kosten?** Kosten zullen met name duidelijk worden bij de opzet van het programmaplan. De meeste kosten zullen opgaan in personele inzet van beleid- en uitvoerende medewerkers. Incidenteel is denkbaar dat om activiteiten op gang te brengen, er voorinvesteringen nodig zijn.

Fin. effect	PM	Status	Aard	Raakvlak	Structureel
 vragend (nadelig)	☒	onbekend	 3. wenselijk	 de eigen DO én de WM (via de uitvoering)	

Financieel			
2019	2020	2021	2022
-	-	-	-